Call for papers - Mall för abstracts
Forskningsbaserad undervisning – Teori och praktik i samverkan
3 november 2026

Simfötter som paddlar och Storlommar som epatraktorer– Barns erfarenheter och deltagande i förskolans naturvetenskapande undervisning

Målgrupp: Förskola

Nyckelord: Förskola, naturvetenskap, utforskande, undervisning

Ida Karlsson, förskollärare Bottnaryds förskola, Jönköpings kommun.
ida.karlsson10@jonkoping.se

Moa Vallin, förskollärare, Bottnaryds förskola, Jönköpings kommun.
moa.vallin@jonkoping.se

Ulla-Lena Simonsson, adjunkt Högskolan för Lärande och Kommunikation. ulla-lena.simonsson@ju.se

Sara Hvit Lindstrand, lektor Högskolan för Lärande och Kommunikation. Sara.Hvit-Lindstrand@ju.se

Inledning

Presentationen utgår från ett samverkansprojekt där förskollärare och förskolepedagoger från tre barngrupper tillsammans med forskare och lärare undersöker hur resultat från den systematiska litteraturstudien *Undersöka, utforska och lära naturvetenskap* (Skolforskningsinstitutet, 2021) kan omsättas i förskolans praktik.

Syfte/forskningsfrågor

Samverkansprojektet syftade till att tillsammans med förskollärare och förskolepedagoger pröva och utforska didaktiska modeller för naturvetenskapande undervisning, med fokus på hur barns tidigare erfarenheter kan tas tillvara, hur

förskollärarens stöttning kan utformas och hur planerings- och reflektionsverktyg kan stödja undervisningen.

- Hur kan barns tidigare erfarenheter tas tillvara som utgångspunkt i naturvetenskapande aktiviteter?
- Vilka frågor och uppmärksamhetsfokus blir viktiga för förskollärarens stöttning under naturvetenskapande aktiviteter?
- Hur kan planerings- och reflektionsverktyg stödja naturvetenskapande undervisning?

Teori

Undervisningens teoretiska utgångspunkt utgår från sociokulturella och pragmatiska perspektiv. Mer specifikt har det inneburit att undervisningen har inspirerats av ett figurativt språkbruk, att förskollärarna har använt metaforer och liknelser som relaterar till barns erfarenheter och språk när de samtalar med barn (Cassata-Widera m.fl. 2008; Pramling, 2010). Det har också medfört ett intresse för barns hur erfarenheter allt eftersom förändras och används på nya sätt i deras utforskande och för hur barn ges möjlighet att benämna, beskriva och berätta (Dewey, 1958; Caiman & Lundegård, 2015).

Tillvägagångssätt

Projektet har genomförts i en rörelse mellan reflektioner mellan lärare och forskare och genomförd undervisning i barngrupperna. I återkommande fokussamtal har vi tillsammans reflekterat inför och efter genomförd undervisning. Undervisningen har dokumenterats i digitala reflektionsmallar, som också har fungerat som underlag för gemensam reflektion och fortsatt planering.

Preliminära resultat

Ett tydligt framträdande mönster i materialet visar hur barn använder mer nyanserade naturvetenskapliga begrepp i sitt undersökande. Begreppen används av barnen för att beskriva och resonera om naturvetenskapliga fenomen på alltmer specifika sätt. Barnen själva använder också ett slags figurativt språkbruk och delar med sig av sina egna naturvetenskapliga hypoteser.

Referenser

Caiman, C., & Lundegård, I. (2015). Barns meningsskapande i ett projekt om biologisk mångfald och ekologi. *NORDINA Nordic Studies in Science Education*, 11(1), s. 73–87.

Cassata-Widera, A., Kato-Jones, Y., Duckles, J. M., Conezio, K., & French, L. (2008). Learning the Language of Science. *International Journal of Learning,* 15(8), s. 141–152.

Dewey, J. (1958). *Experience and nature.* Dover

Pramling, N. (2010). Unearthing Metaphors: Figurativeness in Teacher-Child Talk About Soil and Related Matters. *Early Childhood Education Journal*, 38, s. 57–64.

Skolforskningsinstitutet. (2021) *Undersöka, utforska och lära naturvetenskap: undervisning i förskolan.* (Skolforskningsinstitutets systematiska översikter nr. 2021:01)